

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA BISERICESCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Predică

ținută sub cerul liber, în ziua de 28 Mai 1934 în comuna PANIOVA (Timiș-Torontal).

„Venind la voi, fraților, venit-am nu întru înălțarea cuvântului și a înțelepciunii, vestind vouă mărturisirea lui Dumnezeu. Că n'am socotit a ști ceva întru voi, fără numai pe Iisus Hristos și pe acesta răstignit“ (I. Cor. 2 v. 1—2). Venit-am să arăt dragostea mea pentru voi, cum și Sfântul Pavel din dragoste către mulțimile setoase de Dumnezeu, străbătea satele și orașele, vestind pe Domnul.

În Faptele apostolilor citim minunata proorocie a proorocului Agab, care în Cezarea, în casa apostolului Filip, s'a încins cu brâul apostolului Pavel, spunând că: „*așa vor lega Iudeii în Ierusalim pe omul, al cărui este brâul acesta*“. Când toți cei de față l-au rugat pe Pavel să nu se ducă în Ierusalim, el a răspuns: „Ce faceți, de plângeți așa, și-mi rupeți inima? Eu sunt gata nu numai să fiu legat, dar chiar să și mor în Ierusalim pentru numele Domnului Iisus“ (Fapte 21 v. 13).

Grăesc și eu plin de smerenie ca Sfântul Pavel: „Sunt gata să și mor în mijlocul poporului meu, pentru Evanghelia lui Hristos!“

Da, iubii mei, căci nu am mai mare dorință decât să învăț cu vreme și fără vreme pe poporul meu românesc și ortodox, că este dator să se alipească de Dumnezeul său, Care i-a trimis mângâiere în necazuri, ploii la vreme și timpuri roditoare! Eu am datoria să învăț poporul cercetându-l pe sate, căci așa făcea Sf. Pavel despre care cetim în Faptele Apostolilor că a zis către Varnava: „să ne întorcem și să mergem pe la frații din toate cetățile, în cari am vestit cuvântul Domnului, ca să vedem ce mai fac“ (Fapte cap. 15 v. 36).

Eu alerg să învăț poporul că are datorii,

căci învățătura omenească, știința oamenilor nu obligă la datorii, dar Hristos Domnul ne impune obligațiuni, pe cari săvârșindu-le vom trăi mai bine. Ca să cunoaștem bine acele obligațiuni, are nevoie poporul de o îndeletnicire mai serioasă cu divinele învățături. În veacul al II-lea după Hristos, când nu era tiparul, peste 60 mii exemplare ale celor patru Evanghelii se citeau în biserici și de creștini! Astăzi deci în lumea modernă a tiparului desăvârșit avem datoria să învățăm cât mai mult poporul să cunoască pe Dumnezeu.

Biserica noastră ortodoxă strămoșească a și învățat poporul nostru în tot trecutul românesc. Din sânul bisericii au ieșit meșteri de slovă, meșteri ai tiparului, zugrăvi, pictori, artiști, învățați, mucenici și sfinți. Biserica noastră nu i-a ridicat în ceata sfinților din Calendar, însă mulți creștini ortodocși Români, au avut viață de sfânt. Ei s'au bucurat de toate făgăduințele lui Dumnezeu către neamul omenesc și în căutarea fericirii erau în așteptarea împlinirii făgăduințelor. Ei aveau presimțirea bătrânului Simeon, care și-a dat seama, că venirea Mântuitorului este un har și o bucurie atât de mare, cum altă bucurie nu este.

Bucuratu-s'au strămoșii de Nașterea Domnului și izvodit-au minunate laude și cântări pentru slava Celui născut în iesle. Bucuratu-s'au de Invierea Domnului și de Înălțarea lui iar azi tot poporul cântă împreună cu cei dela strănă: „Bine ești cuvântat Hristoase Dumnezeul nostru, Cea ce pe înțelepți vânători i-ai arătat, trimițându-Le lor Duhul cel Prea Sfânt și printrânșii lumea ai vânat iubitorule de oameni mărire Tie“.

Să ne bucurăm deci cu bucurie mare, că împărăția lui Hristos prin Duhul Sfânt s'a lăsat în toată lumea, pentru că este ca grăuntele de muștar care la început este mic, dar dacă este

plantat, atunci se ia la întrecere cu arborii cei mari. O mică schinteie a Evangheliei unde a prins rădăcini, crește din ce în ce mai mult. Așa s'a întâmplat la neamul nostru românesc, care a fost sfințit prin biserică și acolo și-a aflat pacea cu Dumnezeu și cu oamenii. Căci Dumnezeu nu locuiește decât în inimi curate și pașnice, iar păcatele, ura, pizma, lăcomia, distrug viața cu Dumnezeu. Fără Sfințenie și pace nimeni nu poate vedea pe Dumnezeu, Care este Domnul păcii.

Duh este Dumnezeu și astfel numai cultivarea sufletului nostru ne poate împreuna cu El. Trebuie să fortificăm sufletul peste puterile trupului și ale lumii. Acest serviciu l-a făcut biserica cu prisosință. Ea ne-a învățat să ne rugăm, ea ne-a dat Cuvântul lui Dumnezeu de când eram mici, la orele de religie. Ea ne-a dat botezul, ea ne-a dat pâinea vieții, Sfânta Împărtășanie; ea se roagă pentru toți și ne mângăie, iar când ne învață să răbdăm năcazurile, ea ne luminează, căci precum soarele nimic nu întunecă, ci luminează toate lucrurile, așa Evanghelia nu ne întunecă sufletul cu înfrustarea.

Numai bucurii ni-a dăruit biserica ortodoxă română în toate timpurile. Pe voievozi i-a înțărît în lupte, pe Mihai Viteazul prin preoți l-a călăuzit în Ardeal, pe Constantin Brâncoveanu l-a făcut să-și dăruiască ei averile, pe Horia, Cloșca și Crișan i-a mângăiat când au fost frânți pe roată. Biserica a binecuvântat steagurile lui Tudor Vladimirescu și ale revoluționarilor din 1848 în Muntenia, iar la Unirea Principatelor biserica a binecuvântat unirea ca și unirea tuturor Românilor!

Români! Să fim recunoscători acestei biserici și să nu ne gândim la Dumnezeu numai în strâmtorări. Când moartea se apropie, când soarele usucă toate câmpurile în vreme de secetă mare, ca acum, când viscolul și grindina aduc pagube mari, atunci se gândesc mulți la Dumnezeu, dar noi voim să ne aducem aminte de Dumnezeu mai ales când luăm binefacerile lui.

Sunteți veniți aici din douăzeci de sate al protopopiatului Balinț și de aceea folosesc prilejul să vă aduc aminte că suntem datori să ascultăm de glasul bisericii. Nu de duhul lumii cu ispitele, făgăduințele, minciunile și apucăturile lui, nu de egoism, trufie, răzbunare și plăceri vinovate, ci de focul arzător al Duhului Sfânt, care ne dă credință, dă vieții un scop, dă sufletului simțiri curate și pașnice, fără de cari nu se pot face jertfe iar fără de jertfe nu poate veni mai mult bine.

Fără suflete curate, fără jertfe, nu vom putea birui asupra patimilor, mândriei, pizmei și răzbunării. Să cerem deci dela Duhul Sfânt, ca să ne dea putere de jertfă, să creștem tineretul în frica de Dumnezeu, căci precum tânărului care avea duh mut i-a zis Domnul: Aduceți-l la mine, așa zice și lumii de azi, cuprinsă de duhul mut al vremii: „Veniți la Mine, căci fără de Mine nu puteți face nimic“ Amin.

Cuvânt de Întâmpinare

al d-lui Dr. Vasile Mircu, medic și deputat sinodal către P. Sf. Sa Episcopul Grigorie la intrarea în comuna Fădimac, în 27 Mai 1934.

Prea Sfințite Părinte!

Precum floarea se bucură de razele solare, așa se bucură sufletul nostru de venirea P. Sf. Voastre în mijlocul nostru.

Poporul dreptcredincios din protopopiatul Balințului se simte nespus de fericit când poate saluta pentru a treia oară pe capul încoronat al eparhiei Aradului cu prilejul vizitațiunii canonice pe care o faceți comunelor rămase încă nevizitate de Prea Sfinția Voastre.

Precum odinioară strămoșii cu suflet de eroism legendar ai comunei Fădimac, care comună formase un punct de apărare a vechii cetăți de odinioară a Balințului, — au deschis larg porțile lor biraitoarelor oști ale lui Ioan Huneade, tot astfel azi, strănepoții acelor străbuni deschid larg porțile sufletelor lor, primind cu brațe largi pe slăvitul vlădică al lor.

Acești bani creștini Vă primesc nu ca pe un domn trecător peste bunuri efemere, ci ca pe un Stăpân mântuitor de suflete, trimis de prea bunul nostru Dumnezeu.

Aceste suflete înaltă azi rugăciuni solemne către Ceriurile sfinte pentru sănătatea Prea Sfinției Voastre și aceste suflete Vă urmăresc pe calea misiunii Prea Sfinției Voastre cu tot respectul, cu tot devotamentul, cu toată dragostea lor creștinească.

În numele acestui popor cu suflete recunoscătoare, dați-mi voie a Vă zice: Bine a-ți venit Prea Sfințite Stăpâne și împărtăși-ți ne binecuvântarea arhipăstorească!

Cuvânt de Intâmpinare

al d-lui Ilie C. Bujor înv., către P. Sf. Sa
Episcopul Grigorie la înțrarea în comuna
VIZMA, în 28 Mai 1934.

Inalt Prea Sfințite D-le Episcop!

Credincioșii din comuna Vizma, prin glasul învățătorului lor, își exprimă cea mai înaltă bucurie ce i-a cuprins vreodată, având fericirea să vadă pe cel mai înalt păstor spiritual, ce s'a scoborit pentru prima dată, în mijlocul lor.

Bucuria noastră fiind nemăsurată, Vă întimpinăm cu frumoasele cuvinte:

„Bine ați venit“.

Locuitorii credincioși de pe plaiul acestei comuni curat românească, își adapă sufletul la învățăturile Sf. Biserici creștine-ortodoxe și urmează în viața lor patriarhială și curată, viața strămoșească cu credință curată și îndemn la fapte creștinești.

Noi cu toții, apărăm steagul sfânt al Bisericii noastre strămoșești, pentru că ea a călăuzit neamul nostru în frageda-i copilărie, l-a îmbărbătat în epoca tinereții și l-a ajutat să câștige glorie în epoca de bărbăție. Dela biserică au pornit cele dintâiu raze de lumină culturală, iar cele dintâiu cărți tipărite au apărut din îndemnul aamenilor bisericii, contribuind la unitatea în cugete și simțiri a tuturor Românilor de pe plaiurile Daciei.

Cu toată vitregia vremurilor apuse, cu toată greutatea jugului robiei prin care am trecut noi și strămoșii noștri, nu ne-am lăsat umilirii și am păstrat legea noastră delă părinți, dând din mijlocul nostru pentru apărarea ei și a libertății noastre, eroi pentru patrie. Azi și în viitor, Sf. noastră Biserică, e menită în primul rând să contribuie la îndeplinirea unificării sufletești a tuturor Românilor, dimpreună cu sora sa școala.

Apreciind rolul pe care l-au avut în trecutul nostru istoric Inalții Prelați ai Sf. noastre Biserici, avem credința sfântă, că urmașii lor ne sunt conducătorii noștri firești pe calea adevărului și mântuirii și tot deodată făuritorii idealurilor viitoare ale scumpei noastre Patrii.

Inalt Prea Sfințite,

Prin misiunea sfântă pe care o îndepliniți, ați înodat firul vrednicilor păstori sufletești din vremurile trecute și făuriți victoria triumfului creștinesc național în sufletele turmei care cu credință se adapă la izvorul curat al învățăturilor, Inalt Prea Sf. Voastre,

Cu binevenita ocazie, a venirii în mijlocul nostru, ne simțim foarte fericiți și am dori și în viitor să ne vizitați cât mai des — căci aceste clipe petrecute între noi, vor fi neșterse toată viața.

Vă dorim sănătate și viață îndelungată să vă dea Bunul Dumnezeu, spre a putea duce spre adevărata fericire turma cuvântătoare ce Dumnezeu V'a dăruit-o în seamă.

Să trăiți întru mulți ani.

Scrisori de felicitare.

PRĂA SFINȚITE PĂRINTE,

Vă rog respectuos, ca și din partea mea să binevoiți a primi sincere felicitări, ce Vă fac din prilejul alegerei Prea Sfinției Voastre ca membru onorar al Academiei Române.

Cred, că Academia cu dreptate a apreciat activitatea literară a Prea Sfinției Voastre și că a făcut o bună, prețioasă, distinsă achiziție în persoana Prea Sfinției Voastre, căruia faptul îi va fi și un bun stimulent pentru viitorul lung, ce-l aveți înainte, și ce Vă așteaptă la muncă tot atât de intensă și rodnică pe teren literar, național și bisericesc, cât de intensă și rodnică a fost până acum.

Tatăl Ceresc să Vă dea sănătate și viață lungă spre a Vă putea arăta bucuria, fericirea muncii și a savura semnele recunoștinței date de cei ce știu aprecia munca desinteresată, cum e scaunul de înaltă valoare, ce Vi l-a dat Academia.

Al Prea Sfinției Voastre devotat

ALEXANDRU MARTA

Prim Președinte al Curții de Apel.

Timișoara, 7 VI. 1934.

PRĂA SFINȚITE PĂRINTE,

Am fost profund mișcat de bucurie, când am aflat că Academia Română V'a ales în ședința sa din 30 Mai 1934 ca membru de onoare. Este răsplata binemeritată a unei bogate activități literare. Puțini arhierii s'au distins până acum cu publicarea atâtor lucrări ca și Prea Sfinția Voastră. Pentru noi, credincioșii din eparhia Aradului, este o deosebită cinste, că avem în fruntea noastră un Episcop atât de vrednic care a putut să se urce pe scara meritelor sale până la cea mai înaltă treaptă a demnității culturale.

Prea Sfinția Voastră ați muncit în zece ani de păstorire mai mult decât alți slujitori o viață întreagă. E poate singurul caz în istoria bisericii noastre, că un Episcop într'un timp așa de scurt a scris vreo 80 de cărți, a vizitat în repetate rânduri toate comunele din eparhia sa și a sfințit zeci de biserici, nelipsind delă nici un act important românesc. Discursurile și pre-

dicile Prea Sfinției Voastre, adunate într'o serie de volume, vor rămâne pentru generațiile viitoare ca o lumină ce va oglindi veșnic zbuciumările unul suflet de mare arhieru român, în care sentimentul iubirii lui Dumnezeu se întrecea cu dragostea pentru neamul și țara românească.

Ați înțeles bine mistuna pe care o are un arhieru în România de astăzi. Istoria ne-a arătat că în trecutul neamului românesc, episcopii nu erau numai capii bisericii strămoșești, dar în primul rând conducătorii poporului, fiindcă în vremurile apuse ființa neamului nostru era condiționată de însăși existența bisericii ortodoxe. Și dacă aceasta era mistuna episcopilor noștri în trecut, cu atât mai mare e nevoia astăzi ca arhierul să continue această tradiție. Episcopul nostru de astăzi nu trebuie să rămână închis între zidurile preocupărilor bisericesti, ci trebuie să iasă în mijlocul lumii și să se ocupe de interesele sufletești ale neamului românesc. El este cel mai chemat ca să desăvârșească opera de unitate sufletească și acest lucru l-ați înțeles Prea Sfinția Voastră atunci, când ați început să activați cu aceeași râvnă atât pe terenul bisericesc, cât și pe cel național-cultural.

Noi îl implorăm pe Bunul Dumnezeu să Vă dea viață lungă și sănătate deplină, ca să puteți continua cu aceeași putere de muncă pe drumul intereselor bisericii și neamului nostru.

Timișoara, la 6 Iunie 1934.

Dr. AUREL COSMA junior,
deputat.

Maica Domnului și visurile.

Rari sunt fetele, cari să nu creadă în visuri și să nu dorească să-și vadă în vis fericirea. Câte formule magice, câte descântece și talismane nu folosesc dânsele, ca prin vis să-și afle viitorul, care în tot cazul trebuie să fie foarte strălucit.

Dar o lege mare, o lege tainică, lăsată de Dumnezeu, așa vrea, ca numai sufletele frumoase să poată avea vise frumoase, așa că visele depind totdeauna de starea sufletească a aceluia, care le visează.

Că între vis și realitate trebuie să fie o legătură, ne-o arată însăși sfânta Scriptură, care ne enarează despre multe visuri ale unor oameni plini de credință în Dumnezeu.

Că în vis Dumnezeu poate să ne deie semne, se dovedește prin următorul pasagiu din sf. Evanghelie: „Iar după ce s'au dus magii, iată îngerul Domnului s'a arătat lui Iosif în vis zicând: Scoală-te și ia pruncul și pe mama

lui și fugi în Egipt și rămâi acolo până îți vor zice ție, căci Irod va să caute pruncul și să-lucidă”.

Are rost deci să vorbim despre importanța visurilor, fiindcă ele joacă un oarecare rol în viața noastră. Fetele nu visează numai nopțile, când se odihnesc trude de munca zilei, ci ele visează foarte bucuroși și ziua la lumină. Inimile lor dornice de a ști viitorul, fac ca paingenu care nu mai conține să-și împletească o pânză fină, care ruptă se întregește iară.

Gândurile lor, pe aripele fanteziei zboară încoace și încolo și clădesc cetăți întregi ale vieții din viitor. Dar ce folos, de toate aceste vise de zi și de noapte, dacă ele nu isvoresc din o inimă curată și plăcută lui Dumnezeu.

O față cu suflet urât, care nici nu bagă în seamă poruncile Dumnezești și cele bisericesti și peste tot nu-și bate capul cu viața ei religioasă, nu va putea avea visuri frumoase.

O față care, în loc ca să fie ca o floare blândă și gingașă, toată ziua se ocupă de defectele trupesti și sufletești ale altor ființe, povestindu-le în dreapta și în stânga, mărindu-le și adăugindu-le, își închide singură poarta în fața visurilor pe cari le așteaptă.

O față în zadar se îmbracă cu toate pozoabele din lumea aceasta, dacă sufletul ei nu este alb ca zăpada, nu poate nădăjdui nici în vederea, nici în realizarea visurilor ei.

O față, care nu găsește zilnic timp cât de puțin să se roage lui Dumnezeu și să-și examineze conștiința, nu se va putea ajuta cu toate farmecile. Un râu cu alvia nămolosă își colorează toată apa urât, așa și sufletul cu noroiu într'ânsul, nu poate avea niciodată o suprafață clară și curată.

Poți să fii împărăteasă, dar dacă nu ai suflet curat, nu poți să speri în visuri frumoase.

Fetelelor, cari la tot cazul vor să-și cunoască viitorul, le stă în față două modele de femei.

Una este strămoșa noastră Eva. Dânsa a avut norocul și fericirea să fie așezată în rai, unde îi stăteau înainte toate bunățile și toate frumusețile lumii. Dar fiindcă s'a abătut de la calea dreaptă și s'a lăsat amăgită de șarpe, a pierdut totul. Ba ce este mai mult, a provocat nenorocirea întregii lumi. Insuși soțul ei s'a apărât în fața lui Dumnezeu cu cuvintele: „Femeia pe care mi-ai dat-o să fie cu mine, aceea mi-a dat din pom și am mâncat”.

Istoria Evei a rămas actuală până în ziua de azi, fiindcă și azi ispitele tot așa vor

să isgonească femeia din cercul ei de viață curată ca la începutul lumii. O fată care crede că nici nu are lipsă de un caracter ferm, fiindcă dânsa nu trebuie să se lupte cu asperitățile vieții, mai târziu va plânge cu amar ca și Eva.

Celalalt model al fetelor noastre este Maica Domnului, tot o femeie, dar curată și tare la suflet. Binecuvântată între muieri va rămânea vecinic, fiindcă a născut pe Mântuitorul lumii, pe Domnul nostru Iisus Hristos. Istoria lumii a confirmat cuvintele Maicei Domnului, „că lată de acum mă vor ferici toate neamurile”. Împărați puternici, oameni învățați, fericiți și nefericiți, toți aleargă la ajutorul ei, știind ce putere nemărginită are. Dar ce a conținut și ce conține sufletul Maicei Domnului? Umilință desăvârșită, nici o dată pe buzele ei nu s'au ivit cuvinte de mândrie. Curățenie perfectă, care nu a primit nici o întinăciune din lumea aceasta. Burătăte și iubire profundă care nu a știut să condamne nici pe călăii fiului ei iubit. Supunere fără murmur și fără clineală înaintea lui Dumnezeu, care nici atunci nu a putut să se îndoiască, când fiul ei era pironit pe cruce. Credința așa de tare în Dumnezeu, încât lumea cu toate ispitele ei au rămas neputincioase față de inima ei. Plăcerea de a se ruga lui Dumnezeu în toate clipele și când s'a născut și când a murit fiul ei sfânt.

Fetele noastre pot să aleagă între aceste două femei, cari au hotărât soarta lumii, una în rău și alta în bine. Fetele cari caută prin viața lor de toate zilele să se apropie mai mult de măreția sufletească a Maicei Domnului, vor avea visuri frumoase și realizabile cu harul lui Dumnezeu.

Fetele cari merg pe poteaca Evei și pun mai mult preț pe ispitele lumii vor visa zadarnic, fiindcă din visurile lor se va alege numai durerea Evei și soarta ei.

Elena Dr. Cioroianu
protopopeasă.

Ședința a V-a,

ținută la 8 Maiu 1934, începând cu orele 10 din zi.

Președinte: P. Sf. Sa Păr. Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa; secretar: Dr. Ioan Drincu.

80. P. S. S. Părintele Episcop deschide ședința la ora 10 a. m., desemnând secretar de ședință pe d. Dr. Ioan A Drincu.

81. Citirea și verificarea proceselor ver-

bale ale ședințelor a III-a și a IV-a se amână din cauza lipsei de timp, pentru a fi citite și verificate deodată cu acela al ultimei ședințe.

82. Se citesc cererile de concediu a d-lor deputați Antoniu Mocioni și Ioan Piso, prin cari solicită concediu pentru restul sesiunii:

Adunarea Eparhială acordă concediile cerute de d-nii deputați Antoniu Mocioni și Ioan Piso.

83. Dl. Dr. Dimitrie Chiroiu arată, că convențiunea școlară și bisericească dintre noi și Jugoslavia încă nici până astăzi nu este pusă în aplicare și, insistând asupra desavantajilor de ordin moral și național pe cari ni le cauzează această întârziere, propune:

Adunarea Eparhială să invite Consiliul Eparhial ca în cel mai scurt timp, să intervină pelângă Inaltul Guvern spre a face cât mai urgent demersurile diplomatice convenite pentru punerea în aplicare a menționatei convențiuni școlare și bisericești.

Dl. Dr. Aurel Cosma intervine în discuția acestei propuneri, dând lămurirea, că tocmai parlamentul român este acela, care încă n'a ratificat convențiunea amintită, și arată, că d. ministru al instrucțiunii, fiind sesizat de această importantă chestiune, a făcut promisiunea hotărâtă, că această convențiune va fi ratificată în proxima sesiune legislativă. Dl. Dr. Aurel Cosma propune ca

Adunarea Eparhială să voteze o moțiune pentru urgjitarea ratificării și punerii în aplicare a convențiunii școlare și bisericești dintre noi și Jugoslavia și concomitent pentru pornirea unei energice acțiuni în vederea apărării drepturilor noastre școlare și bisericești în Ungaria.

Dl. Dr. Iancu Adam se raliază la această propunere și cere ca intervențiunile necesare, să se facă cât mai curând.

Adunarea eparhială primește propunerea dlui Dr. Dimitrie Chiroiu, cu adausele făcute de d. Dr. Aurel Cosma.

84. Dl. Dr. Dimitrie Chiroiu propune, ca administratorului protopopesc din Sarcia (Jugoslavia), să i-se asigure aceleași beneficii în ce privește retribuirea, pe cari le au și protopopii.

Propunerea se transpune spre decideră Consiliului Eparhial.

85. Dl. Dr. Benedict Ungureanu prezintă cererea semnată de mai mulți credincioși din comuna Cermei, prin care solicită, în temeiul motivelor invocate, înființarea unei a doua parohii în comuna Cermei.

Cererea se transpune Consiliului Eparhial spre studiere și rezolvare.

86. Dl. Dr. B. Ungureanu propune, ca în viitor membrii adunării Eparhiale să fie invitați la cercurile religioase.

Propunerea se ia la cunoștință.

87. Părintele Dr. Gheorghe Ciuhandu evocă în cuvinte pline de duioase sentimente figurile acelor modești eroi ai ortodoxiei românești, cari în vremurile de restriște de acum o sută de ani, în anul 1834, când furia habsburgo-catolică se deslănțuie haină asupra mult încercatei noastre eparhii pentru a-i dărâma cu mâna criminală cea mai puternică citadelă, în care sângele și virtutea română sfidau vijeliile cutropitoare dealungul veacurilor — ortodoxia română, — au știut să-și apere credința strămoșească, înfruntând nesfârșitele prigoane, suplicii și chiar moartea cu tărie și credință de mucenici. Protopopul Zaharie Protici dela Văradia, protopopul Grigorie Lucaci al Ineului, Episcopul Maxim Manuilovici, gălșenii în frunte cu protopopul Gheorghe Chirilovici și preotul Alicoci, țârnovenii în frunte cu Raț „Căpitanul” sunt menționați ca iluștrii conducători ai miilor de oameni, cari își apără legea cu un sfânt fanatism, începând de sub poalele codrului până în mănoasa vale a Mureșului. Cu gândul la întregirea turmei, care ne-a fost zecuiată în acele vremuri de teroare, Părintele Dr. Gheorghe Ciuhandu propune pomenirea acestor drept-credincioși luptători, ca un modest omagiu și până atunci, când împrejurările ne vor permite ca să ne arătăm întreaga recunoștință și grațitudine față de memoria lor, în forma și cadrele ce se cuvin.

Adunarea eparhială comemorează în picioare pe fericiții luptători adresându-le după un moment de ploasă reculegere creștinescul „Dumnezeu să-i odihnească”, iar la propunerea P. S. S. Părintelui Episcop, primește cu unanimitate următoarea moțiune :

Adunarea Eparhială luând act de expunerile istorice privitoare la prigonirile religioase de acum o sută de ani, suferite de înaintașii noștri de un sânge și de o lege din ținutul Aradului — aduce primosul său memoriei fraților maltratați și schingiuiți de urgia străină din acele vremuri. Toți membrii Adunării Eparhiale se angajează solemn, să apere cu toată tăria Biserica ortodoxă față de toate atacurile inamice, iar către întreaga conștiință ortodoxă a României face apel, să apere drepturile sfinte ale Bisericii ortodoxe române față de oricine ar încerca, să i le răpească.

88. Dl. Dr. Vasile Mircu arată într-o expunere foarte temeinică, susținută cu irefutabile

probe istorice și de drept, marea greșală ce s'a făcut prin încheierea Concordatului cu Vaticanul, convențiune, care asigurând bisericii catolice în România un regim de privilegii, lezează adânc nu numai drepturile constituționale ale Bisericii Ortodoxe Române, ca Biserica Dominantă, ci mai mult chiar, o pune față de Biserica catolică într-o vădită inferioritate atât în ce privește interesele sale de ordin material, cât și în cele de ordin spiritual. În consecință, în vederea luptei pentru suprimarea acestui privilegiu cu nimic justificat, care pentru Biserica ortodoxă română formează în acelaș timp o flagrantă nedreptate, propune și Adunarea Eparhială primește cu unanime aplauze următoarea moțiune :

„Statul român dintr'o nepăsare, deși în deplină cunoștință de cauză a problemelor catolicismului, în locul soluționării raportului dintre Stat și cultul catolic conform art. 22 din constituție, ca raportul dintre diferitele culte și Stat, să se stabilească prin lege și nici decum prin un regim deosebit și exclusiv în favoarea unei singure confesii, prin Concordatul semnat la 10 Mai 1927, legalizează „Unirea” dela 1700 și consimte ca Românii uniți fără să fie întrebați, prin cea mai grozavă violare a conștiinței lor să fie transformați din cetățeni de religie ortodoxă și numai uniți cu Roma, în catolici adevărați de rit grec, asigurând în acelaș timp imense averi catolicilor din România și înlesnindu-le și cea mai desăvârșită libertate de a influența potrivit scopurilor lor 3 milioane de cetățeni români catolici și de a avea la îndemână cumpăna ce va cântări mult în viața politică a țării noastre în senzul intereselor lor, aducând prin aceasta serioase prejudicii suveranității Statului.

Dreptatea în vremurile când duhul renașterii naționale stăpânește cu ardoare sufletul neamului întregit cu incomensurabile jertfe eroice, factorul constitutiv, care formează sufletul națiunii dominante, — Ortodoxia — iar pentru dânsa ca for auxiliar întregitor Administrarea Eparhială a Aradului constată, că acest Concordat constituie cea mai mare primejdie națională pentru neamul său, și nu va înceta a-l considera drept un provizorat dăunător și va lupta din toate puterile până la desființarea lui.

89. Dl. Dr. Emil Veliciu face o expunere foarte minuțioasă asupra situațiunii de drept și de fapt a fundațiunii numite „Statul Catholic”. Arată, cum imensele bunuri ce formează patrimoniul acestei fundațiuni au fost donate încă de principele Șt. Báthory — pe atunci și rege al Poloniei — expres Universității din Cluj, cum au fost administrate în decursul vremurilor aceste averi provenite din donațiuni regale cu scopuri culturale bine determinate,

jalonează momentele mai însemnate din luptele ce au fost date de catolici în decurs de aproape patru veacuri pentru acapararea acestor averi și autonomizarea lor pentru a le pune în serviciul catolicizării și implicit a maghiarizării Românilor din Ardeal, arată eșecurile pe cari le-au suferit catolicii consecvent în încercările lor de a se face stăpâni pe aceste bunuri, pe cari fosta stăpânire ungurească nici un moment nu a încetat a le considera bunuri ale statului ungar, Statul catolic având doar însărcinarea de a administra cu toate obligațiunile de răspundere acele bunuri, stare de fapt și de drept, ce s'a perpetuat și sub stăpânirea română. Dl Dr. Veliciu, arată în continuare, că ceea ce nu le-a reușit catolicilor să obțină nici în justiție, le-a reușit în urma nefericitului gest al fostului ministru Dr. Valer Pop care le-a cedat aceste bunuri, prin aranjamentul făcut la 7 Mai 1932 cu reprezentanții papei și care aranjament a fost ratificat în grabă de papa la 30 Mai 1932, dar care nu s'a ratificat nici până astăzi de parlamentul român și sperăm, că nici nu va fi ratificat vreodată.

(Va urma)

Sărbătoarea restaurației.

Aniversarea de patru ani, dela suirea pe tron a M. S. Regelui Carol II., s'a desfășurat, Vineri în 8 Iunie, luând caracterul unei impunătoare manifestații naționale.

La biserica catedrală din Arad cu aceasta ocazie s'a oficiat de P. S. Sa Episcopul Grigorie și un sobor de preoți, serviciu divin de mulțumită. Au participat autoritățile: civile, militare, reprezentanții diferitelor instituții și public numeros. La fine P. S. Sa Episcopul a rostit o vorbire însuflețită, arătând legătura la noi între Tron și popor și temelia de respect, pe care se așează la noi monarhia constituțională, precum și calitățile sufletești care îl indică pe Suveranul nostru de Regele culturii.

Apoi pe piața din fața catedralei a defilat trupele în ținută frumoasă. După masă s'au aranjat diferite jocuri sportive și sărbări naționale.

Trălască Regele!

INFORMAȚIUNI.

P. S. Sa Episcopul Grigorie între învățători. *Duminecă în 10 Iunie a. c. P. S. Sa Episcopul Grigorie, a participat la adunarea generală a Asociației Învățătorilor din județul Arad. Adunarea s'a ținut în sala cea mare a Primăriei din Arad. Cu aceasta ocazie P. S. Sa a rostit o remarcabilă vorbire despre chemarea și datorințele învățătorilor, în legătură cu Biserica noastră ortodoxă. P. S. Sa a făcut un apel călduros către învățători ca să muncească în frăție cu preoțimea noastră, la creșterea și luminarea tinerelor noastre generații, cari sunt nădejdea viitorului nostru.*

Personale. *P. S. Sa Episcopul Grigorie la București. Duminecă, în 10 Iunie l. c. P. S. Sa Episcopul nostru a plecat la București, pentru a participa: la ședințele Sinodului Permanent, la ședințele Consiliului Central Bisericesc, la Congresul general preoțesc și la sărbătorirea părintelui Dr. Ioan Mihălcescu, Decanul Facultății de teologie, care în 14 Iunie a. c., a împlinit 60 ani de vârstă și 30 ani de profesorat.*

Mulțumiri. *P. S. Sa Episcopul Grigorie, mulțumește din suflet, tuturor P. C. protopopii, preoți și altor domni creștini, cari L-au felicitat cu ocazia alegerii Sale de membru onorar la Academia Română.*

Caut post de economă la preot sau învățător fără familie. Augustina Ardelean văd. de învățător Chisetău j. Timiș.

Sfânta Episcopie Ortodoxă Română a Aradului.

Nr. 3965/1934.

Prea Cucernice Părinte,

Preotul Gheorghe Cotoșman din Jimbolea a tipărit acum de curând lucrarea sa: „Din trecutul Bănatului”, publicând începutul unui studiu despre trecutul alor zece biserici.

Lucrarea este foarte valoroasă. și astfel o recomandăm tuturor preoților, cum și pe seama bibliotecilor parohiale.

Arad, 9 Iunie 1934.

† Grigorie
Episcop

Nr. 3865/1934.

Comunicat.

Având în vedere, că este de un deosebit interes pentru Biserica noastră, ca lcoanele ce se răspândesc în popor să fie din cele aprobate de autoritatea bisericească în drept și bine executate în spiritul tradițional bizantin, caracteristic artel noastre bisericești,

și care a făcut podoaba de preț a locașurilor pioase ale trecutului nostru, dispunem ca P. C. Preoți, la toate ocaziile, să recomande credincioșilor numai procurarea icoanelor editate de Institutul Biblic și aprobate de Sf. Sinod.

Procurarea icoanelor se face dela Tipografia Cărților Bisericești str. Principatele Unite Nr. 60, București.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 7 Iunie 1934.

† GRIGORIE
Episcop.

Nr. 3805/1934.

Comunicat.

Tipografia Cărților Bisericești a imprimat *Psal-tirea* în versuri, alcătuită de dl Vasilie Militaru.

Aceasta lucrare fiind unică în felul ei, de o valoare incontestabilă în literatura noastră românească și de mare utilitate pentru educația morală, mai ales a poporului și a tineretului, o recomandăm cu toată stăruința, P. C. Preoți și tuturor credincioșilor iubitori de cărți bune și edificatoare.

Prețul unul exemplar este de 100 (una sută) lei.
Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 7 Iunie 1934.

† GRIGORIE
Episcop.

Parohii vacante.

Conform rezoluției Ven. Cons. Eparhial Nr. 3363/934 pentru îndeplinirea parohiei Jola-Mare protopopiatul Buteni, se publică concurs cu termen de 30 zile socotite dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala”.

Venitele parohiei sunt următoarele :

1. Usufructul sesiunii parohiale în extensiune de 8 jug. cadast. pământ arabil.
2. Locuință se va da noului ales preot în fosta locuință a școlii confesionale, cu două intravilane parohiale.

3. Stolele legale.

4. Birul se ia în concurs din oficiu.

5. Intregirea de salariu dela Stat pe care comuna bis. nu o garantează.

Parohia este de *cl. III (treia)* deci dela recurenți se cere cvalificațiunea corespuzătoare.

Preotul va servi și va predica regulat la serviciile divine din Dumineci și sărbători. Va îndeplini toate funcțiile din parohie și va purta agendele oficiului parohial.

Va catehiza regulat la școala primară din loc fără remunerație dela parohie. Va suporta și va plăti toate impozitele după întreg beneficiul parohial.

Cel ce doarec a recurge la această parohie se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în sf. biserică în termenul concursual spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratoric. Cererile însoțite cu anexele necesare adresate Consiliului parohial din comuna Jola-Mare, se vor înainta oficiului protopresbiteral ort. rom. din Buteni.

Consiliul parohial din Jola-Mare.

În înțelegere cu Ștefan R. Lungu.

1—3

Conform rezoluției Ven. Cons. Eparhial ort rom din Arad Nr. 2290/1934, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în organul Eparhial — „Biserica și Școala” pentru îndeplinirea parohiei I. din Măderat, devenită vacantă — prin demisionarea parohului Constantin Istrate. Venitele parohiei sunt:

1. Folosița sesiunii parohiale, în extensiunea ei de 32 jug. cad.

2. Stolele legale și birul legal.

3. Intregirea dotației preoțești dela stat, pe care parohia nu o asigură. Alesul va suporta toate impozitele după beneficiul său preoțesc și va catehiza elevii școlii primare din loc, fără nici o altă remunerație dela comuna bisericească. Parohia este de *clasa I. (prima)*.

La concurs se admit numai reflectanți cu calificațiunea de *clasa I. (prima)*. Cererile de concurs, însoțite de documentele necesare și adresate consiliului parohial ort. rom. Măderat se vor înainta în termenul concursului oficiului protopopesc ort. rom. Șiria, Jad. Arad. Iar concurenții cf. paragrafului 33 al regulamentului pentru parohii, se vor prezenta în Sfânta Biserică din Măderat, pentru a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratoric.

CONSILIUL PAROHIAL

În înțelegere cu Aurel Adamovici prot.

1—3

Conform rezoluției Consiliului eparhial Arad No. 135 | 934 pentru îndeplinirea postului de capelan temporar cu drept de succesiune pe lângă preotul Ioan Popovici din Voivodeni protopopiatul Ineu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Biserica și Școala.

Venitele împreunate cu acest post sunt următoarele:

1. Usufructul integral al sesiunii parohiale, constatatoare din 32 jughere, dintre cari 19 prin reforma agară.

2. Stolele legale în întregime.

3. Birul din fundațiunea Preot Ioan Popovici, conform actului fundațional aprobat de Ven. Consiliul eparhial cu Nr. 2013 | 1927.

4. De locuință se va îngriji alesul până la repararea casei parohiale.

Capelanul va servi și va predica regulat la serviciile divine în Dumineci și sărbători.

Va îndeplini toate funcțiile din parohie.

Conducerea oficiului parohial până la alte dispoziții și-o rezervă pentru sine parohul.

Va catehiza la școala primară din loc fără altă remunerație dela parohie.

Va suporta și plăti toate impozitele după sesiune și după întreg beneficiul parohial pe care îl are afară de echivalent.

Parohia este de *clasa III-a (a treia)*.

Cel ce doarec a reflecta la acest post, se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică din Voivodeni spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și în oratoric.

Cererile ajustate regulamentar, adresate Consiliului parohial din Voivodeni se vor înainta oficiului protopopesc din Ineu.

Voivodeni, din ședința Consiliului parohial ținută la 23 Aprilie 1934.

În înțelegere cu Mihail Cosma protopop.

1—3